

Skattefritagelse for løn ved arbejde om bord på skibe registreret i DIS (DIS-ordning)

Beskrivelse

Lønindkomst, der erhverves om bord på et dansk skib registreret i DIS eller et udenlandsk skib, der er registreret med hjemsted i en EU-eller EØS-medlemsstat, er under visse betingelser skattefritaget.

Formålet med ordningen er at fremme rederiernes internationale konkurrenceevne. Ordningen er således til gavn for rederierne, som kan betale en lavere bruttoløn til deres medarbejdere, fordi medarbejderne ikke skal betale skat af lønindkomsten. Ordningen blev indført i 1988.

Regler

DIS-ordningen finder anvendelse for søfolk, der arbejder om bord på skibe, der er omfattet af sømandsbeskatningslovens §§ 5-8.

Provenuberegningen

DIS-ordningen skønnes at medføre et umiddelbart mindreprovenu på ca. 1060 mio. kr. (2023-niveau) og et mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd på ca. 1.075 mio. kr., hvor hele mindreprovenuet stammer fra danske søfolk.

Det skønnes, at ca. 19.300 personer er omfattet af ordningen i 2023. Søfolkene har i gennemsnit under 365 DIS-dage om året, og omregnet til fuldtidspersoner skønnes det, at 13.600 fuldtidspersoner er omfattet af DIS-ordningen, heraf 5.700 fuldt skattepligtige og 7.900 begrænset skattepligtige fuldtidspersoner *jf. tabel 1*.

Søfolk omfattet af DIS-ordningen, fordeler sig på tre sektorer hhv. passagertransport, specialskibe / offshore og godstransport, hvor passagertransport er den sektor, der beskæftiger flest fuldt skattepligtige søfolk og godstransport beskæftiger størstedelen af de begrænset skattepligtige søfolk, *jf. tabel 1*.

Beskrivelse	Sektor			Samlet
	Passagertransport	Specialskibe/ Offshore	Godstransport	
Antal personer				
Fuld skattepligtige	2.578	1.546	1.618	5.742
Begrænset skattepligtige	984	651	6.258	7.893

Kilde: Skatteministeriet.

Af *tabel 2* fremgår beregningen af provenueeffekten ved DIS-ordningen.

Skatteudgiften (umiddelbar provenuvirkning)

Den umiddelbare provenuvirkning er opgjort på baggrund af data fra Skattestyrelsens systemer i 2019 (strukturelt niveau) som en gennemsnitlig alternativ beskatning, hvis ordningen ikke fandtes, på hhv. 31,3 pct. og 28,9 pct. (inkl. AM-bidrag) for fuldt og begrænset skattepligtige søfolk, *jf. punkt [3] i*

tabel 2. Dertil lægges det til grund, at hhv. 15 pct. og 31 pct.¹ af de fuldt og begrænset skattepligtige vil være skattefritaget efter andre regler, hvis DIS-ordningen afskaffes, *jf. pkt. [6] i tabel 2.*

Skønnet tager desuden højde for, at der forventes flere personer på ordningen efter udvidelsen til en række specialskibe med virkning fra 2019, *jf. pkt. [10] i tabel 2.*

Tilbageløb og adfærd

Tilbageløbet er forudsat til at udgøre 23 pct. for de fuldt skattepligtige søfolk, *jf. pkt. [7] i tabel 2.* Der indregnes ikke tilbageløb for de begrænset skattepligtige søfolk, da disse ikke har bopæl i Danmark og dermed ikke antages at have afgiftspligtigt forbrug i Danmark ved afskaffelse af DIS-ordningen.

Ved afskaffelse af DIS-ordningen overgår de fuldt skattepligtige søfolk og de begrænset skattepligtige søfolk umiddelbart til almindelig dansk indkomstbeskatning. Som følge heraf vil rederierne formentligt på sigt være tvunget til at øge brutto aflønningen, så deres ansatte kan opretholde samme disponible indkomst som under DIS-ordningen. En afskaffelse af ordningen vil således øge rederiernes driftsomkostninger, hvilket indebærer et incitament til at ændre adfærden, så dansk indkomstskat kan undgås.

Adfærdsvirkningen ved afskaffelse af DIS-ordningen kan dels henføres til adfærdsvirkningen for de fuldt skattepligtige søfolk, dels adfærdsvirkningen for de begrænset skattepligtige søfolk.

Det antages, at rederierne på sigt vil udskifte den del af personalet, som er fuldt skattepligtig til Danmark og ikke kan være skattefri efter andre regler. Det forudsættes derfor, at 85 pct. af de fuldt skattepligtige søfolk på sigt ikke vil være ansat på skibene efter afskaffelsen. Samtidig lægges det til grund, at disse personer vil finde alternativ beskæftigelse på land i Danmark og på sigt vil kunne opretholde samme nettoindkomst, som deres indkomst under DIS-ordningen. At opretholde en gennemsnitlig nettoløn på 415.000 kr. svarer til, at bruttolønnen på land bliver på 635.000 kr. (2023-niveau), som vil blive beskattet med en gennemsnitlig skattesats på 34,6 pct. (inkl. AM-bidrag), *jf. pkt. [4] og [5] i tabel 2.*

Antagelserne om, at 85 af de fuldt skattepligtige søfolk forudsættes at finde beskæftigelse på land er forbundet med betydelig usikkerhed ligesom antagelsen om, at disse kan opretholde samme nettoløn, er en forudsætning, der alene må forventes at gælde på lang sigt. Desuden er der i forudsætningen om samme nettoløn på land ikke taget højde for, hvis lønnivauerne for søfolk også afspejler, at der fx kan være et genetillæg forbundet med at være ansat på skibene frem for på land.

For så vidt angår de begrænset skattepligtige søfolk, forudsættes det, at rederierne på sigt fortsat vil kunne undgå dansk indkomstbeskatning ved en afskaffelse af DIS-ordningen. Rederierne har mulighed for at udflage skibene til andre lande, som tilbyder lige så favorable økonomiske vilkår som DIS-ordningen eller alternativt, eller de kan ansætte søfolk, som er skattefritagne efter andre regler (som fx er gældende for de filippinske søfolk). Dermed antages det, at de begrænset skattepligtige søfolk i praksis ikke blive skattepligtige i Danmark – svarende til at adfærdsåndringen har en negativ dynamisk provenuvirkning af samme størrelse som den umiddelbare provenuvirkning, *jf. [19] i tabel 2.*

Provenuvirkningerne forudsætter, at de fuldt skattepligtige søfolk finder beskæftigelse på land og opretholder samme disponible indkomst, som under DIS-ordningen. Der vil formentligt være en ikke uvæsentlig tilpasningsperiode fra afskaffelsen af DIS-ordningen og til virkningen på lang sigt, som der ikke er taget højde for i beregningerne.

¹ 31 pct. af de begrænset skattepligtige søfolk omfattet af DIS-ordningen betragtes som hjemmehørende i Filippinerne. Disse søfolk vil fortsat være skattefritaget til Danmark som følge af dobbeltbeskatningsoverenskomsten (DBO) mellem Danmark og Filippinerne.

Tabel 2 Provenuvirkning af DIS-ordningen, 2030

Oplysninger		Fuldt skattepligtige	Begrænset skattepligtige
[1]	Antal personer på DIS-ordningen i 2019 (fuldtidsbeskæftigede)	5.299	7.893
[2]	Gennemsnitlig løn under DIS-ordning (kr., 2023-niveau)	415.000	272.000
[3]	Alternativ gennemsnitlig skattesats (pct.)	31,3	28,9
[4]	Gennemsnitlig løn, som medfører uændret disponibel indkomst, i fravær af DIS-ordning (kr., 2023-niveau) ¹⁾	635.000	-
[5]	Gennemsnitlig skattesats i fravær af DIS-ordning (pct.) ¹⁾	34,6	28,9
[6]	Andel, som ikke kan beskattes i Danmark (pct.)	15	31
[7]	Tilbageøbsfaktor (pct.) ²⁾	23	0
Udvidelse af DIS-ordning ved L174 (FT 2017-18)			
[8]	Tillæg til skatteudgiften i 2023 ift. 2019 (mio. kr., 2023-niveau)	49	-
[9]	Tillæg til beskatningsgrundlag i 2023 ift. 2019	$[8]/([3]*(1-[6]))$	-
[10]	Tillæg til beskæftigelse i 2023 ift. 2019 (pers.)	$[9]/[2]$	-
[11]	Antal personer på DIS-ordning i 2023 (fuldtidsbeskæftigede)	$[1]+[10]$	7.893
Umiddelbart mindreprovenu			
[12]	Samlet søindkomst (mio. kr.)	$[11]*[2]$	2.147
[13]	Søindkomst, som ikke beskattes (mio. kr.)	$[12]*[6]$	666
[14]	Beskatningsgrundlag (mio. kr.)	$[12]-[13]$	1.481
[15]	Umiddelbart mindreprovenu (mio. kr.)	$[14]*[3]$	450
Mindreprovenu efter tilbageløb			
[16]	Mindreprovenu efter tilbageløb (mio. kr.)	$[15]*(1-[7])$	450
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd			
[17]	Lavere skatteprovenu sfa. lavere beskæftigelse på skibe og udflagning (mio. kr.)	- [16]	-450
[18]	Skatteprovenu fra fuldt skattepligtige, der arbejder på land (mio. kr.)	$(1-[6])*[11]*[4]*[5]$	-
[19]	Samlet adfærdsvirkning (mio. kr.)	$[17]+[18]$	-450
[20]	Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd (mio. kr.)	$[16]+[19]$	0

1) I fravær af DIS-ordningen antages det, at 85 pct. af de fuldt skattepligtige vil finde alternativ beskæftigelse på land til en bruttoløn, som efter skat svarer til den skattefrie løn under DIS-ordningen.

2) Tilbageløbet antages at udgøre 23 pct. for de fuldt skattepligtige, da disse antages at reducerer deres forbrug af varer, som er belagt med danske afgifter og moms. Da de begrænset skattepligtige søfolk har bopæl uden for Danmark, antages det, at de udelukkende reducerer deres forbrug i bopælslandet, og dermed at tilbageløbet er nul.

Kilde: Skatteministeriet

Arbejdsudbud

Mindreprovenuet ved at bevare DIS-ordningen skyldes, at det forudsættes ved en afskaffelse af ordningen, at 85 pct. af de ca. 5.700 (fuldtidsbeskæftigede) fuldt skattepligtige søfolk vil finde beskæftigelse på land, hvor de forudsættes at opretholde samme nettoløn, selvom de er skattepligtige. At have ordningen reducerer således beskæftigelsen på land med ca. 4.900 fuldtidspersoner (85 pct. af 5.742). Samtidig skønnes det, at de fuldt skattepligtige søfolk, som i fravær af ordningen vil være beskæftigede på land, erstattes af begrænset skattepligtige søfolk på skibene. Derfor er beskæftigelsen på skibene uændret.

Arbejdsudbudsvirkningen består i at begrænset skattepligtige søfolk erstatter de fuldt skattepligtige søfolk der finder beskæftigelse på land ved en afskaffelse af DIS-ordningen. Denne stigning i arbejdsudbuddet har dog ikke isoleret set nogen samfundsøkonomisk virkning.

Samfundsøkonomi

DIS-ordningen skønnes at medføre et samfundsøkonomisk tab opgjort i forbrugerpriser på ca. 1.360 mio. kr. (2023-niveau), svarende til ca. 1,3 kr. pr. provenukrone, *jf. tabel 3*.

Den samfundsøkonomiske virkning ved at bevare ordningen svarer til den modsatte virkning ved at afskaffe ordningen. I opgørelse af samfundsøkonomien ved afskaffelse af DIS-ordningen er der set bort fra velfærdsvirkningen for de udenlandske søfolk, da den samfundsøkonomiske virkning alene opgøres fra et dansk perspektiv.

I skønnet for den samfundsøkonomiske virkning er der taget udgangspunkt i, at 85 pct. af de fuldt skattepligtige vil skulle betale dansk indkomstskat ved en afskaffelse. Dette indebærer en umiddelbar positiv virkning for staten svarende til skatteindtægten på 635 mio. kr., *jf. kolonne 1 i tabel 3*, og en tilsvarende negativ virkning for søfolkene. Tilbageløbet på 23 pct. svarer til 146 mio. kr. (en negativ virkning for staten). Adfærdseffekten giver anledning til en positiv virkning for staten på 585 mio. kr. Denne virkning kan henføres til, at bortfald af skatteprovenu på 489 mio. kr. *jf. [17] i tabel 2*, som følge af de fuldt skattepligtige søfolk ikke længere beskattes på skibene, mere end opvejes af skatteprovenuet ved beskæftigelse af disse personer, når de finder beskæftigelse på land som følge af afskaffelsen.

For de fuldt skattepligtige søfolk indebærer beskæftigelse på land en positiv adfærdsvirkning, *jf. kolonne 2 i tabel 3*. Det skyldes, at disse personer, efter afskaffelse, finder beskæftigelse på land, hvor de modtager en højere bruttoløn for at kunne opretholde den samme nettoløn, som under DIS-ordningen. Den positive adfærdsvirkning modsvarer således den umiddelbare negative virkning (efter tilbageløb) for søfolkene.

Med de forudsatte adfærdsvirkninger stilles alle søfolk lige så godt efter afskaffelsen af DIS-ordningen som før. Dette skyldes, at den del af de fuldt skattepligtige søfolk, der finder alternativ beskæftigelse på land, antages at opretholde samme nettoindkomst. Ligeledes opretholder de øvrige fuldt skattepligtige og de begrænset skattepligtige samme nettoindkomst, da de forventes fortsat at være skattefritaget. Den ækvivalerede compensation, svarende til hvad staten skulle opkræve (eller overføre) i lumpsum skat, for at stille søfolkene uændret ved en afskaffelse af DIS-ordningen ift. før afskaffelse, er nul, *jf. kolonne 3 i tabel 3*. Dette medfører således en samfundsøkonomisk virkning på 1.074 mio. kr. (opgjort i faktorpriser). Baggrunden for den betydelige negative samfundsøkonomiske virkning er, at ordningen forudsættes at fastholde dansk arbejdskraft på skibene til en skattefri bruttoløn, der er væsentligt lavere end den bruttoløn, som de samme personer forudsættes at kunne tjene på land.

Tabel 3. Samfundsøkonomisk virkning af DIS-ordningen, 2030

Afskaffelse (faktorpriser)						
Mio. kr. (2023-niveau)	DIS-ordningen		Lumpsum-skat eller -overførsel		Forskel	
	Staten	Borgere	Staten	Borgere	Staten	Borgere
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]=[1]-[3]	[6]=[2]-[4]
Umiddelbar virkning	650	-650	0	0	650	-650
Tilbageløb	-150	0	0	0	-150	0
Adfærd	600	600	0	0	600	650
I alt	1050	0	0	0	1050	0

Omregning til samfundsøkonomisk virkning ved ordningen (forbrugerpriser)			
Mio. kr. (2023-niveau)	Faktorpriser	Forbrugerpriser	Pr. støttekrone
	[7]=-[5] ¹⁾	[8]=[7]/(1-0,21)	[9]=[8]/[1]
Samfundsøkonomisk virkning	-1074	-1359	-1,3

Anm: Ved afskaffelse betaler 85 pct. af de 5.742 fuldt skattepligtige søfolk umiddelbart 635 mio. kr. i skat af deres DIS-indkomst (415.000 kr.), som svarer til en reduktion i nettoindkomsten. Om adfærdsvirkningen forudsættes det, at disse søfolk finder skattepligtig beskæftigelse på land til en højere bruttoløn på 635.000 kr., hvoraf de betaler 34,6 pct. i skat. Dermed stiger deres nettoindkomst med $(0,85*5.742*635.000*(1-0,346) - (0,85*5.742*415.000*(1-0,313))) = 635$ mio. kr.

Ved arbejdet omkring fremtidens erhvervsstøtte er meritgoder defineret som goder, hvor det politisk vurderes, at produktionen og dermed den enkeltes eller samfundetsforbrug – bliver for lavt, hvis det overlades til markedet.

1) Af beregningstekniske grunde er den samfundsøkonomiske virkning i søjle (6) opgjort for en afskaffelse af ordningen, mens søjle (8)-(10) viser den samfundsøkonomiske virkning ved at have ordningen. Derfor skifter fortegnet fra den øverste del af tabellen til den nederste del. I tabellen kan afrundinger medføre, at tallene ikke summerer til totalen.

Kilde: Skatteministeriet